

ΠΑΝΔΩΡΑ.

1 ΜΑΡΤΙΟΥ, 1864.

ΤΟΜΟΣ ΙΑ΄.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 335.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΔΗΜῳ ΝΥΜΦΑΣΙΑΣ ΑΡΧΑΙΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ,

καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ἐκλειπούσης μεσαιωνικῆς πόλεως
Κερνίτζης καὶ τῆς παρ' αὐτῇ ἐφισταμένης ὁ-
μωνύμου ἱερᾶς μονῆς.

(Ἀπὸ τοῦ ἀνεκδότου φυλλαδίου « ἡ Μεθυδριάς, »
Π. Παπαζαφειροπούλου, ἱερέως Σχολάρχου.)

Οὐ μόνον γόνιμος, ὡς γνωστὸν, καὶ παραγωγικὴ
ποικίλων προϊόντων ὑπάρχει ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ
φέρει καὶ μνημεῖα παντοῖα καὶ τῆς τέχνης καὶ τῆς
φύσεως, οἷα σπανίως ἐτέρωθι ἀπαντῶμεν. Ἡ μὲν
δηλονότι φύσις φανερόν, ὅτι ἐπεδαψίλευσεν ἀρκούν-
τως μεγάλα πλεονεκτήματα εἰς τὴν γῆν ταύτην
τῆς σοφίας καὶ τῶν ἡρώων, ἡ δὲ τέχνη συναμιλ-
λωμένη πρὸς τὴν ἀθάνατον καὶ πλουσίαν αὐτῆς δι-
δάσκαλον, καὶ παραδειγματιζομένη πρὸς αὐτὴν ἐ-
φθασέ ποτε εἰς βαθμὸν ἐντελείας ἐξαισίον. Πολλὰ
τῶν μνημείων τούτων τῆς τε φύσεως καὶ τῆς τέ-
χνης, τὰ μὲν παραμεληθέντα ἀπὸ τοῦ μακροῦ τῆς
τυραννίας χρόνου, τὰ δὲ καὶ ἐρειπωθέντα ὑπὸ τῶν
ἐπιδραμόντων τὴν χώραν ἡμῶν ἀλλοφύλων, κεῖνται
πολλαχοῦ ἄγνωστα, καὶ τεθαμμένα ὥσπερ νεκρά. Τοι-
ούτων δὲ τινων οὐκ ἀναξίων λόγου ὑπαρχόντων καὶ

παρ' ἡμῖν, ἐπιχειροῦμεν ἤδη τὸ καθ' ἡμᾶς ἵνα ἀρω-
μεν ἀπ' αὐτῶν τὸν πέπλον τῆς ἀγνοίας καὶ ἀφηγη-
θῶμεν ὅ τι περὶ αὐτῶν μνήμης ἄξιον, ὅπως ἀνασπα-
σθέντα ἀπὸ τῶν ἐνύχων τοῦ παντολέτορος χρόνου
ἀναπνεύσωσι καὶ αὐτὰ τὸν καθαρὸν τῆς ἐπιστήμης
ἀέρα καὶ φωνὴν ἀφιέντα καταισχύνωσι τὴν ἀνθρω-
πότητα ἐκείνην, ἥτις τυφλώττουσα καὶ ἀγνωμο-
ναῦσα ἐκήρυττεν ἄλλοτε τοὺς νεωτέρους Ἕλληνας ἐκ-
πεφυλισμένους καὶ ἀναξίους πάσης ἐλευθερίας καὶ
μετοχῆς τῶν παρὰ τοῖς εὐνομουμένοις ἔθνεσι.

Γνωστὸν, ὅτι τὸ πλεῖστον τῆς χερσονήσου τοῦ
Πέλοπος καλύπτεται ὑπὸ ὄρεων, αἱ δὲ πεδιάδες αὐ-
τῆς εἶναι μικροῦ μεγέθους· καὶ ὅτι τὰ διαφόρως
διατέμνοντα αὐτὴν ἔρη διαιροῦνται εἰς τέσσαρας κυ-
ρίας σειράς, ὧν ἡ μέση διερχομένη διὰ τοῦ μέσου
αὐτῆς καὶ ἀπολήγουσα εἰς τὸ Ταΐναρον, περιστέφει
διὰ διαφόρων διακλαδώσεων πολλαχοῦ συναντωμέ-
νων καὶ δι' ὄροπεδίων τὴν Γορτυνίαν, καὶ οἷον ἐπι-
καθημένην φυσικῶς ἐν τῷ μέσῳ τῆς Πελοποννήσου
αὐτὴν σχηματίζει ὑψηλοτέραν. Δύο δὲ τῶν διακλα-
δώσεων τούτων σχεδὸν παράλληλοι περιλαμβάνου-
σαι ἀνατολικῶς μὲν τὰ ἀρχαῖα ὄρη Θαυμάσιον καὶ
Φάλλανθον, δυτικῶς δὲ τὴν σειρὰν τοῦ Ἀργυρακά-
στρου, περικλείουσιν ἐν τῷ μεταξὺ μικρὰν καὶ τερ-
πνὴν παραγωγώδη καὶ ἀνώμαλον ὀπωσοῦν πεδιάδα,
πρὸς βορρᾶν διανοιγομένην, καὶ διαόρεομένην βα-

θέως ὑπὸ τοῦ φερωνύμου ποταμοῦ Μυλάοντος. Ἐπὶ δὲ τῆς δυτικῆς ὀφρῦος τῆς πεδιάδος ταύτης κείτῃ ἢ Βυτίνῃ, ἢ τοῦ δήμου Νυμφασίας πρωτεύουσα, ὑπὲρ τὰς ἑπτακοσίας οἰκογενεῖας ἀριθμοῦσα ἤδη ἐν δυοὶ συνοικίαις. Διευθυνόμενος δὲ τις πρὸς βορρᾶν αὐτῆς ἐπὶ δύο ὥρας καὶ ἡμίσειαν, μικρὸν τι παρεκκλίνων τῆς δημοσίας ὁδοῦ, ἀπαντᾷ ἐπὶ βουνοῦ ἀποτόμου καὶ κωνοειδοῦς τὸ Ἀγγελόκαστρον, φρούριον ἤρει πωμένον, καὶ κάτωθεν τούτου ἐπὶ μικροῦ γηλάφου πρὸς δυσμὰς τὸ Παλγρόκαστρον ἐν Παλαιοκκλησίᾳ παρ' ᾧ καὶ τὸ μεσαιωνικὸν χωρίον Λειβάδιον, προασπιζόμενον ποτε ἴσως ὑπὸ τούτων καὶ κατοικούμενον μὲν μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἀλώσεως τοῦ Μωρέως (1), νῦν δὲ ἀμπελώδες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ μηλόδωτον, ἐνθεν κάκειθεν ὑπαρχουσὼν ὀλίγων καλυψὼν Ἀγριδιωτῶν. Πρὸς δυσμὰς δὲ τῆς Βυτίνης, εἰς ἀπόστασιν ὥρας περίπου, ἀπαντᾷ πέραν τοῦ Μυλάοντος τὰ τῆς πόλεως Κερνίτζης ἐρείπια, παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀνώμαλον ὑπώρειαν τῆς σειρᾶς τοῦ Ἀργυρακάστρου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποῖου ὄρωνται καὶ ἐρείπια φρουρίου. Τὰ φρούρια ταῦτα ἀνηγέρθησαν, νομίζομεν κατὰ καιροῦς ὑπὸ Βυζαντινῶν δεσποτῶν, ὡς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῶν Φράγγων τιμαριωτῶν, οἵτινες φαίνονται μὲν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καταλαβόντες καὶ διοικήσαντες καὶ τὰ μέρη ταῦτα, ἀλλὰ μὴ μεταβαλόντες τὰ ὀνόματα. Νοτείως δὲ τῆς Βυτίνης εἰς ἴσην σχεδὸν τῇ ἀνωτέρᾳ ἀπόστασιν κεῖνται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως Μεθυδρίου (2). Πρὸς ἀνατολὰς δὲ, εἰς ἴσην αὖθις ἀπόστασιν, ἐγείρεται σύσκιον τὸ παρὰ Παισανίᾳ (ἡ'. 36) Θαυμασίον ὄρος, οὗ πρὸς τῇ κορυφῇ διανοίγεται βορείως ἐστραμμένον τὸ Ἄντρον τῆς Ρέρας (Παισαν. Αὐτάθι).

Διὰ νὰ φθάσῃ τις εἰς Κερνίτζαν, ἀνάγκη νὰ κατέλθῃ διὰ τῆς φραγγώδους δυτικῆς συνοικίας Βυτίνης πρὸς δυσμὰς ἡλίου θερινὰς ἀποκλίνων διαβάς δὲ τὸν ποταμὸν Μυλάοντα ὑπὸ τὴν οὐ πρὸ πολλοῦ παρασυρθεῖσαν αὐτοῦ γέφυραν, ἀνέρχεται κλιτὺν, ἐνθα βλέπει μὲν τὸ πρῶτον χώραν μηλόδωτον καὶ πού καλλιεργουμένην, διακρίνει δὲ εὐκόλως τὰ λειψανα τόπου ἄλλοτε οἰκουμένου καὶ ἀκμάζοντος, οἷον ἐρείπια οἰκιῶν, ναῶν, ὡς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τῶν Ταξιάρχων, τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, κ.λ.π., ἀφ' ὧν θαρρόντως εἰκάσειεν ἂν, ὅτι μεγάλης ἄλλοτε πόλεως ἐρείπια κεῖνται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Ἔτι δὲ μᾶλλον βεβαιοῦται περὶ τούτου, παρ-

εκτείνων τὴν περιήγησιν καὶ διακρίνων ἀπὸ τῶν Ναῶν κλπ. συνοικίας δώδεκα. Ἀκολουθῶν δὲ ΒΑ τὴν εἰς τὸ χωρίον Λάσταν ἄγουσαν δημοσίαν, ἀσθμαίνων ἀπαντᾷ, μετὰ δρόμον τετάρτου ὥρας, μικρὸν καὶ μετ' οὐ πολὺ ἕτερον βαθὺν ῥύακα, οὗ ὁ γλυκὺς καὶ ἥσυχος μορμυρισμὸς κατὰ τὸ φθινόπωρον τέρπει τὴν ἀκοήν τοῦ κεκμηκότος διὰ τὸ ἀναντες ὁδοιπόρου· ἡ δὲ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὁχθῆς τοῦ ῥύακος ῥάχης, πρὸς τὸν αὐτὸν ποταμὸν κατακλινόμενη, σχηματίζει πού δύο μεγάλας ὡσεὶ βαθμίδας, ὧν ὑπὸ τὴν μὲν, καλὼν ἔμπερῃ, ἀναβρύει ὕδωρ γλυκὺ καὶ κρυερὸν, πρὸς τὸν ῥύακα καταρρέον· ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας, τῆς πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου θερινὰς ἀνυψουμένης καὶ πετρώδους, βλέπει πέντε μικροὺς πρίνους. Ἐν τούτοις δ' ἐγείρεται ἐπὶ μικρᾷ δειράδος ναῖσκος ἐπώνυμος τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐντελὲς νὰ καταστραφῇ καὶ οὗτος ὑπὸ τοῦ πανδαχάτορος χρόνου ἐπαπειλούμενος. Γενναίως δ' ἀνθιστάμενος πρὸς τὸ κοπτερόν τοῦ Κρόνου δρέπανον, ἀντιπαλαίει ἐναγωνίως, διατηρῶν τῇ χάριτι τοῦ ἐπωνύμου Ἁγίου νεάζουσιν ὁπασοῦν τὴν γηραιὰν αὐτοῦ ἡλικίαν, καὶ ἀμείβει ἀρκούντως τὴν κοπώδη τοῦ θεατοῦ προθυμίαν καὶ περιέργειαν. Καὶ ἔξωθεν μὲν οὐδέν τι τὸ προσελκύον τὸ ὄμμα καὶ τὴν προσοχὴν τοῦ διαβάτου, πλην τοῦ ἐκ τῶν εἰρημένων πρίνων μικροῦ ἄλσους· καὶ πολλοὶ πιστεύομεν διελθόντες ἐκαῖθεν, ἢ ὡς καλύβην ἴσως ποιμένος ἢ ὡς ἀποθήκην γεωργοῦ ἀναξίως ὑπέλαβον αὐτὸν, ἔχοντα διαστάσεις 9: 5 60/100 γαλλ. μέτρ. καὶ διὰ κοινῶν λίθων καὶ πωρίων ὠκοδομημένον ἐστεγασμένον δὲ διὰ νέων κεραμιδίων κ.λ.π.

Ἀλλ' ἂν τις εἰσέλθῃ ἢ μᾶλλον κατὰ τὴν εἰς τὸν ναῖσκον τοῦτον, (διότι τὸ ἔδαφος ταπεινοῦται 1, 1/2 γαλλ. μέτρ. ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας), διὰ τῆς ἐν τῇ μικρᾷ καὶ μόνῃ πρὸς δυσμὰς διανοιγμένης θύρας κλίμακος, ἀπορεῖ, καὶ δικαίως, μὴ ἄλλοθι αἴφνης ἐξέρπται, καὶ ἐν θαύματι τὸ ὡς γεωργικὸν ἢ ποιμενικὸν φαινόμενον οἶκον μεταδέδωκεται εἰς σεμνὸν θεοῦ οἶκον. Καὶ πάραυτα μὲν τις ἀφορὴν κατ' εὐθείαν, διανοίγει τὴν ζωρῶς ἐξωγραφημένην κόγχην, (δὲν ὑπάρχει δὲ τοῦ ναοῦ καταπέτασμα, διαχωρίζον τὸ ἅγιον βῆμα κατὰ τὸ σῶνθες), ἐν ᾗ ἀνωθεν μὲν φαίνεται ἡ θεοτόκος Μαρία κολοσπιαία, ἀνοικταῖς ταῖς ἀγκάλαις φέρουσα μικρὸν τὸν Ἰησοῦν. Ὑπὸ ταύτην δὲ παρίσταται ἡ ἀγιόλεκτος τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου δωδεκάς, ὅστις ἵσταται μέσος, ὀρῶν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ μεταδιδούς μαθητῇ (τῷ Ἰωάννῃ ἴσως) ἀπὸ τῆς ἱερᾶς κύλικος· ὑπὲρ τούτου δ' ἀναγινώσκεται ἐπιγραφὴ ἐκ μὲν εὐωνύμων « λάβετε φάγετε » κ.λ.π. ἐτέρωθεν δὲ « πιστε εἰς αὐτοῦ πάντες » κ.λ.π., ἐξ ὧν κατάδηλον γίγνεται, ὅτι ὁ μυστικὸς δειπνὸς ἐνταῦθα εἰκονίζεται. Ἐπειτα δὲ

(1). Ἐκείνην τὴν ὥραν εἶτασαν ἄνθρωποι ὅκ τὸ Λειβάδι . . . (Συμφαρ. καὶ αἰγμάλ. Μωρέως παρὰ Μένθου Ἰωάννου κλπ. σελ. 35).

(2). Ἴδε τὴν περὶ ταύτης τῆς πόλεως διατριβὴν ἡμῶν ἐν τῇ ἐφημερίδι τῶν Φιλομαθῶν.

μετά ταῦτα χορὸς ἀρχιερέων ἐκλεκτῶν, ἦτοι Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσορρήμονος, Βασιλίου τοῦ Οὐρανοφάντορος καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Ἐξώθεν δὲ τῆς κόγχης ἱσταται ἀριστερόθεν μὲν ἄγγελος, φέρων ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τὸ στοιχεῖον Γ (Γαβριὴλ ὁ ἀρχάγγελος) καὶ ἔμπροσθεν κιονηδὸν γεγραμμένα τὰ στοιχεῖα Χ Ρ Κ ΧΡΥΜΝΟΚΡΜΤΣ, ἅπερ, νομίζομεν, εἶναι ἀρχικά γράμματα τῶν συλλαβῶν τῶν λέξεων «Χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.» Δεξιόθεν δ' ὡσαύτως ἱσταται, κατέναντι πρὸς τὸν εἰρημένον ἄγγελον ἀτενίζουσα ἡ Θεοτόκος, ἐνθα ἀναγινώσκονται κιονηδὸν αὐθις τὰ στοιχεῖα ΙΔΗΛΑΚΓΤΚΤΡΕ, ὧν ἡ πλήρης γραφή εἶχεν ἂν οὕτως ἴσως· «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου», ἀνταπακρινομένης οὕτως τῆς πνυσμένης Μαριάμ πρὸς τὸν τοῦ πρωτοστάτου θεῖον ἀσπασμόν.

Ἐπ' ἀμφοτέρων δὲ τῶν πλευρῶν τοῦ ἐν λόγῳ ναύσκου ὑπάρχουσιν ἐν καλῇ ὁπωσοῦν καταστάσει ἀγιογραφίαι, κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν χωροῦσαι τάξιν. Ἐν ταύταις δὲ καθορῶνται δύο ἱερεῖς, φέροντες πλατύγυρον πῖλον, ὡς οἱ Λατῖνοι ἱερεῖς σήμερον, ἐξ οὗ εἰκάσκειν ἂν τις ὅτι κοινὰ ἦν ἐτι μέχρι τοῦ 1567 μ. Χ.) τὰ τῶν ἱερέων ἱμάτια καὶ τοὶ τοῦ σχίσματος τῶν ἐκκλησιῶν πρὸ πολλοῦ (τῷ 800 μ. Χ.) γενομένου. Τὸ δὲ μᾶλλον σημειώσεως καὶ μνήμης ἄξιόν ἐστιν ἐπιγραφὴ ἐν σχήματι τετραγώνου ἐγκεκλεισμένη ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς πρὸς τὸ ἄριον ἑῷμα, προσεγγίζουσα τὸν ὄλεθρον καὶ μὴ ἐλκύσασα δυστυχῶς μέχρι τοῦδε τὰ ὅμματα εὐτυχοῦς ὁδοιπόρου (3) ἵνα διὰ παντὸς ἐξαγάγῃ αὐτὴν τῶν σπαρτακτικῶν τοῦ παντολέτορος χρόνου ὀνύχων· ἔχει δὲ ὠδέπως, ἐφ' ὅσον μετὰ δυσκολίας ἠδυνήθημεν ἀναγινῶναι τὸ δεῦτερον ἤδη αὐτήν·

† Ἀνακαινίσθη καὶ ἱστορήθη [οὗτος
ὁ θεῖος καὶ πάνσεπτος να[ὸς τοῦ ἐν ἁγίοις
πατρὸς ἡμῶν Νικολάου [Ἀρχιεπισκόπου.
διὰ συνδρομῆς καὶ κόπου κ[αὶ ἐξόδου
Κωνσταντίνου Καβότο κ[αὶ παπᾶ Χριστο-
φίλου Καβότο ἅμα συμβίου καὶ τέκνων,
εἰς ψυχικὴν αὐτῶν σωτηρίαν καὶ τῶν
ἐκυτῶν γονέων. Ἰστορήθη ἐξ ἐμοῦ
ταπεινοῦ χιρὸς Μαρίνου Κ * Κάθα
ΕΟΚ
ζοὲ ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ
Β' ἐτελείθη ὁ ναὸς οὗτος.

Καταπεσόντος τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ κονιάματος, ἐφ' οὗ ἐστὶν ἡ ἐπιγραφὴ, καθίσταται ἡ ἀνάγνωσις αὐτῆς οὐκ ὀλίγον δυσχερής. Καὶ τοῦ μὲν τετάρτου στίχου τὴν συμπλήρωσιν ἐποιησάμην βοηθούμενος

(3). Ἐξέδομεν ἡμεῖς αὐτὴν τῷ 1858 ἐν ἐφημ. Φιλομ. φύλ. 295.

ἀπὸ τοῦ Κώδικος τῆς ἱερᾶς μονῆς Κερνίτζης (4) ἐν ᾧ εὗρον πολλαχοῦ ἐπαναλαμβάνομένην τὴν λέξιν ταύτην ἐν ὁμοίαις θέσεσι, προκειμένου δηλονότι περὶ δαπάνης (5) λόγου. Εἰς τὸν πέμπτον στίχον προσεθήκαμεν ἐν τῷ ἐλλείποντι μέρει τὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος Παπᾶ Χριστοφίλου, ὃν καὶ ἐν τῷ Κώδικι εὗρον ὡς ἀφιερῶσαντα τῇ μονῇ ἀγρὸν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἑτέρου στίχου βοηθούμενος, ἐνθα σώζεται τὸ «φίλου», κακῶς γράψαντος τοῦ ζωγράφου τὸ φη διὰ τοῦ Η, δέον νὰ γραφῇ διὰ τοῦ Ι. Ὡσαύτως δὲ νομίζω κακῶς γεγραμμένον καὶ ἐσφαλμένως τὸ ὄνομα Καβότο, διορθωτέον δὲ ἴσως ἐπὶ τὸ ἐλληνικώτερον Κιβώτος. Διότι εὗρισκω ἐν τῷ εἰρημένῳ Κώδικι τῆς ἱερᾶς μονῆς Κερνίτζης ὅτι οἱ «Χριστόδουλος καὶ Παπᾶ Χριστοφίλος καὶ Βασίλειος Κιβωτέοι ἀπὸ χώραν Κερνίτζαν ἀφιέρωσαν τῇ μονῇ ἀγροὺς κλπ.» Ὅπου δὲ ἀπαντᾶται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τὸ εἰ γράφεται ἐνιαχοῦ καὶ διὰ τοῦ Ι. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῷ τέλει αὐτῆς στοιχείων, τὰ μὲν πρὸς ἀριστερὰν ὑποδηλοῦσι νομίζομεν τὰς λέξεις «ἔτος ἀπὸ Κτίσεως κόσμου» ἢ καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Κερνίτζης, ἐν ᾗ ἀνηγέρετο ὁ ναῦσκος. Τὰ δὲ ἔμπροσθεν ἕτερα αὐτὸ τὸ ἔτος $ZOE = 7075 \text{ α. Κ} = 1567 \text{ μ. Χ.}$

Ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ναύσκου τούτου, ἦν φαίνεται ἐν παρακμῇ ἡ πόλις· οἱ δὲ κάτοικοι μὴ ἐπαρκούντες εἰς χρηματικὴν δαπάνην, ἢ καὶ μὴ ἔχοντες ἀνάγκην εὐρυχωροτέρου ναοῦ διὰ τὸ ὀλιγάνθρωπον, δὲν ἐφύλαξαν τοῦ πρότερον ναοῦ τὰ θεμέλια, διακρινόμενα ἤδη εὐκρινῶς, ἀλλ' ἠλάττωσαν καὶ τὸ μῆκος καὶ τὸ εὖρος, ἀπολιπόντες ὅλως ἡρειπωμένον τὸν νάρθηκα καὶ μέρος τοῦ ναοῦ. Καὶ ὁ ἀρχαιότερος δὲ ναὸς, ἀφ' οὗ ὁ παρὼν ἀνεκαινίσθη, ἦν φαίνεται ὁμοίως ἐξωγραφημένος. Τοῦτο δὲ ἐξηγεῖται ἡμῖν ἀπὸ τῆς ἀγίας τραπέζης τετραγώνου ἀνυψουμένης ἐπὶ ἐν γαλλ. μέτρον τῆς αὐτῆς οὔσης ἀρχῇθεν· ἀφ' ἧς διὰ μαχαιριδίου ἀποξέσαντες μικρὸν τι μέρος ἀσδέστου, εὗρομεν ὑποκάτω ἕτερον στρώμα, κονιάματος ὑπεζωγραφημένον καὶ τοῦτο, καὶ φέρον σὺν τοῖς κοσμήμασι καὶ διάφορα στοιχεῖα (ὀνομάτων ἴσως τῶν ζωγράφων ἢ καὶ τῶν κτιτάρων τοῦ ναοῦ, τεθέντων ἐνταῦθα πρὸς ἁγιασμόν καὶ μνημόσυον, ὡς καὶ ἤδη ἐθίζετο παρ' ἡμῖν τοῦτο). Ὁ ναῦσκος ἦν θολωτός, βλαβεῖς δὲ καιρίως ὑπὸ τε πυρκαϊᾶς, ἐπενεχθείσης αὐτῷ ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν ἐπαναστάσεως ὑπὸ τῶν Ἀράβων, καὶ ὑπείκων τῷ πανδαμάτορι χρόνῳ ἐστέρηται τοῦ θόλου καταπεσόντος, καὶ ἐστὶν ἤδη ἀπλῶς καὶ ἀμελῶς πως ἐστεγασμένος.

Ὅτι τὸ ὄνομα Κερνίτζα εἶναι σλαβικόν, δῆλον ἐκ

(4). Ἰδ. κατωτέρω περὶ τούτου τὴν ὑπ' ἀριθ. (9) ὑποσημείωσιν.

(5). Καὶ ἐν τῇ συνθηκῇ καλοῦμεν τὴν δαπάνην ἐξοδα· ὡς εἰς τὴν φράσιν. «Τὸ ἐξοδὸν τοῦ δὲν εἶναι τίποτε».

τῆς καταλήξεως αὐτοῦ. Δὲν δυνάμεθα ἐπομένως νὰ υποθέσωμεν, ὅτι ἡ πόλις ἐθεμελιώθη ὑπὸ Ἑλλήνων. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι οἱ Σλαῦοι ἐπόκησαν τὸ πρῶτον, κατὰ τὰς ἀρχαιοτέρας μαρτυρίας, εἰς τὰς δυτικὰς καὶ μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου. Ἄν καὶ ἀλλαχοῦ αὐτῆς ἀπαντῶμεν Σλαυικά τινα ὀνόματα, ταῦτα ἐξηγοῦνται εὐκόλως ὡς ἐκ τῶν μεταναστεύσεων αὐτῶν τούτων τῶν Σλαύων τῆς Πελοποννήσου ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν (6) μεταβαίνόντων καὶ κατασχόντων διάφορα μέρη αὐτῆς, ἐν οἷς καὶ τὴν Κερνίτζαν, ἴσως ὑπ' αὐτῶν τότε (κατὰ τὸν ὀγδοὸν αἰῶνα) θεμελιωθεῖσαν. Ἡ λέξις *τζέρνικ* λέγεται παρὰ τῶν εἰδότων σημαίνουσα μέλας. Κερνίτζαν δ' ἐκάλεσαν τὴν χώραν ἢ διὰ τὸ μέλαν τοῦ ἐδάφους αὐτῆς, πολλαχοῦ ὄντος τοιούτου, ἢ διὰ τὸ μελαγχρονὸν ἴσως τῶν οἰκούντων, συγχωνευθέντων βεβαίως, τοῦ χρόνου προϊόντος, μετὰ τῶν περιοίκων ἢ καὶ συνοίκων Ἑλλήνων, καὶ βαθμηδὸν ὅλως ἐξελληνισθέντων. Οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν περὶ τούτου, ἐπειδὴ ἡ μικρὰ Ἑλλάς ἐδείχθη πρᾶγματι χωνευτήριον παντοδαπῶν ἐθνικοτήτων, καθ' ὃ ἀβλαβῶς ἀπορροφήσασα καὶ εὐπέπτως χωνεύσασα ταύτας, ὡς δῆλον καταγίνεται ἐκ τε τῆς γλώσσης, τοῦ χαρακτῆρος, τῶν ἐθίμων, τῶν προλήψεων κλπ. τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων· τῶν δ' εἰσβαλόντων καὶ οἰκησάντων ἐν τῇ χώρᾳ ἢ διελθόντων ξένων οὐδὲν τι ἵχνος ὅλως ἀπελείφθη παρ' ἡμῖν, ἐκτός τινων Ἀλβανῶν ἀπὸ τῶν βορείων τῆς χώρας κατελθόντων κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα καὶ οἰκησάντων ἐν αὐτῇ, τὸ πλεῖστον δὲ καὶ τούτων ἐλληνιζόντων ἤδη.

Τεθέντος λοιπὸν, ὅτι ἡ θεμελίωσις τῆς Κερνίτζης ἐγένετο ὑπὸ Σλαύων κατὰ τὸν ὀγδοὸν ὡς εἴρηται αἰῶνα νομίζομεν ὅτι προσεγγίζομεν πολὺ τῇ ἀληθείᾳ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς πόλεως Κερνίτζης, ἥτις ἔζησεν, ὡς δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἀπὸ τῆς εἰρημένης ἐπιγραφῆς τῆς ἐν τῷ ναΐσκῳ τοῦ ἀγίου Νικολάου, περὶ τοὺς ἐννέα αἰῶνας. Ἀφοῦ δηλονότι οἱ κάτοικοι Κερνίτζης ἠδύναντο τῇ ἰδίᾳ δαπάνῃ ἀνακαινίσαι ναΐσκον κατὰ τὰ 1567, φανερόν, ὅτι συντηρήθησαν ἐν τῇ πόλει οἰκοῦντες τοῦλάχιστον ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη μετέπειτα, ὅτε, φαίνεται, ἡ ἐπολθοῦσα διάλυσις ἠρήμωσε τὸν τόπον. Κατὰ ποῖον δὲ ἔτος ἀκριβῶς καὶ ὠρισμένως καὶ πῶς ἡ μεσαιωνικὴ αὕτη πόλις ἐθεμελιώθη παρ' ἡμῖν τοῦλάχιστον μένει ἄγνωστον, ὡς καὶ πότε ἄρδην ἠρήμωται. Παραδόσεις δ' ἐν τῷ στόματι γερόντων, καὶ ἤδη ἔτι φερόμεναι παρ' ἡμῖν, θέλουσιν ὅτι Ῥήγας, ὁ προε-

στὼς τῆς πόλεως Κερνίτζης, προέτρεπεν ἐπ' ἐσχάτων τοὺς αὐτοῦ συμπολίτας νὰ μεταικήσωσιν, ὅπως ἀπαλλαγῶσι τῶν κακοπραγιῶν καὶ ἐπιθέσεων τῶν Πετροβουνιωτῶν Καρυτηνῶν καὶ ἀναχωρῶν αὐτὸς πρῶτος νυκτὸς, ἐξέθηκε λαβὼν τρεῖς περιστεράς, ἃς ἐτοποθέτησεν ἐν τῇ ἀγορᾷ μετὰ προκηρύξεως· τούτων δὲ τῶν περιστερῶν μίαν ἀβλαβῆ διετήρησε, τῆς ἐτέρας δ' εἶχεν ἀποκύψας τὰς πτέρυγας, τίλας καθ' ὅλου τὴν τρίτην. Ὑπεδήλου δὲ διὰ τῶν ἀκρωτηριασθέντων τούτων πτηνῶν, ὅτι ὁ τάχιον ἀναχωρήσας ἔσται ἀβλαβῆς, ὡς ἡ πρώτη τῶν περιστερῶν· ὁ δὲ καὶ μικρόν τι βραδύνας ἀπολέσει μέρος τῆς αὐτοῦ περιουσίας, ὁ δὲ ἐναπομείνας τελευταῖος ὁμοιωθήσεται τῇ γυμνῇ πτίλῳ περιστερᾷ, καὶ ὡς ὁ Ἴρος τοῦ Ὀμήρου περιπλανηθήσεται. Κατὰ πόσον δὲ ταῦτα δύνανται νὰ κατέχωσι θέσιν ἐν τῇ πραγματικῇ καὶ ἀληθεῖ ἱστορίᾳ, ἡμεῖς δὲν ἐγγυώμεθα. Ἐν τούτοις δ' ἀναγινώσκω ἐν τῷ Κώδικι τῆς ἱερᾶς μονῆς Κερνίτζης διαρρήδην ἀναφερομένους κατοίκους τῆς χώρας Κερνίτζης ὡς ἀφιερωτὰς ἀγρῶν εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν καὶ οἶον δὴ σπεύδοντας πρὸς ἀναχώρησιν. Ταῦτο δὲ λέγεται ποιήσας καὶ ἕτερος προεστὼς τῆς αὐτῆς πόλεως Γιάννος, οὗ καὶ θέσις νῦν καλεῖται ἐκεῖσε, «τοῦ Γιάννου». Ποῦ δὲ διευθυνθέντες ἀποκατέστησαν οἱ Κερνιτζῖται ὀριστικῶς ν' ἀποφανθῶμεν δὲν δυνάμεθα. Γνωρίζομεν δὲ μόνον θετικῶς, ὅτι σώζεται χωρίον κατὰ τὸν δῆμον Ἀλαγονίας τῆς Μεσσηνίας ἀριθμοῦν περὶ τὰς 400 οἰκογενείας καὶ καλούμενον Τζερνίτζα. Παρὰ δὲ τούτοις σώζεται παράδοσις, ὅτι ἀποκίσθησαν εἰς Μεσσηνίαν ἀπὸ τῆς Κερνίτζης φυγόντες, καὶ θεωροῦσιν ὡς συγγενεῖς καὶ συμπολίτας τοὺς ἐνταῦθα ὀρεινοὺς, ὡς λέγεται.

Ἐκτοπισθέντων τῶν κατοίκων Κερνίτζης καὶ ἐρημωθείσης τῆς πόλεως, ὡς εἴρηται, ἀφιέρωται καὶ ὁ ἐν λόγῳ ναΐσκος τοῦ Ἀγίου Νικολάου τῇ μονῇ Κερνίτζης, μετόχιον αὐτῆς γενόμενος, καὶ ὡς τοιαῦτο μνημονεύεται καὶ ἐν τῷ σιγγιλιώδει πατριαρχικῇ τῆς μονῆς γράμματι, οὗ τινος ἀντίγραφον ἐπισυνάπτομεν ἐν τέλει τῆς παρούσης· ἐκ τῶν ἐγκαταλειφθεισῶν δὲ οἰκιῶν τῆς πόλεως, φαίνεται ἐχρησίμευσαν καὶ τρεῖς κελλία τοῦ μετοχίου μοναστικά, ὧν καὶ ἐν τῷ Κώδικι γίνεται μνεία, καὶ ὧν οὐδ' ἵχνος ἤδη ὑφίσταται περὶ τὸν ναΐσκον.

Β'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΚΕΡΝΙΤΖΗΣ.

Πόσον τὰ ἱερά τῶν μοναστῶν καταγωγήσι συνέβαλον ἐπὶ τῶν δυσημεριῶν τῆς πολυπαθοῦς Ἑλλάδος ἀπὸ πολλῶν ἐστὶν δῆλον· καὶ ὡς προπύργια δηλονότι καὶ προμαχώνες τῆς ἐλευθερίας εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος, καὶ ὡς ἐστὶαι ἠθικοῦ φωτός καὶ τῶν γραμμάτων καθόλου ἐχρησίμευσαν πρότε-

(6). Ἱστορικαὶ πραγματ. Κων. Παπαρρήγοπούλου μέρ. Α'. σελ. 365, «Ἄρα κατὰ Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον, ἡ ἐποίκησις τῶν Σλαύων εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐγένετο περὶ τὰ μέσα τῆς ὀγδοῆς ἐκατονταετηρίδος». (Αὐτόθ. σελ. 339).

φρον, ἐπὶ μακρὸν τὰς Μούσας ἐν αὐτοῖς περιθάλλοντα, οὐ μόνον ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ ἐν πολλαῖς ἐτέροις τῆς Εὐρώπης ἐπικρατεῖσι· τούτων δὴ χάριν, καὶ ὅτι ἔχει τινὰς σχέσεις πρὸς τὴν ἐκλιπούσαν μεσαιωνικὴν πόλιν Κερνίτζαν, περὶ ἧς ἡμῖν ἀνωτέρω ὁ λόγος, καὶ ἀφ' ἧς καὶ τὸ ὄνομα εἴληπεν, ἐπιχειροῦμεν ἵνα θιζώμεν τὰ κατ' αὐτὴν, φέροντες εἰς φῶς, ὅσα, ἀπὸ τε τῶν μνημείων καὶ ἐτέρων βοηθημάτων καὶ ἀπὸ ἰδίᾳς μελέτης καὶ σκέψεως πορισθέντες, ἡδυνήθημεν νὰ συλλέξωμεν περὶ τῆς πάλαι ποτὲ εὐαγαυῆς ταύτης ἱερᾶς μονῆς ἐν τῷ δήμῳ Νυμφασίας κειμένης. Θέλομεν δὲ ἀνατρέξῃ, ὅσον τὸ δυνατόν, μέχρι τῆς πρώτης αὐτῆς ἰδρύσεως ἀνερευνῶντες ὅ,τι λόγου καὶ μνήμης ἄξιον περὶ αὐτῆς.

Καί τοι βραχὺν ἔχων τὸν δρόμον ὁ φερώνυμος ποταμὸς Μυλάων, παραθίγει κατ' ἀμφοτέρας αὐτοῦ τὰς ὀχθὰς δύο ἐκλιπουσῶν πόλεων τὰ ἐρείπια, τὰ τοῦ ἀρχαίου δηλονότι Μεθυδρίου ἐκ δεξιῶν, καὶ τὰ τῆς μεσαιωνικῆς πόλεως Κερνίτζης ἐξ εὐωνύμων, ἐνθα καὶ καθίσταται που πολυβρόχιος διὰ τὸ κάταντες καὶ ἀνώμαλον, προσεγγίζων μάλιστα πρηνί, καὶ κατερχόμενος πρὸ τούτου ἡχόεις μικρὸν καταρράκτην. Ἐπὶ δὲ τούτου τοῦ πρηνότος ἀριστερόθεν ἀνυψουμένου ἐπικάθηται πρὸ πολλῶν ἤδη ἐκατονταετηρίδων ἡ ἱερὰ μονὴ Κερνίτζης, γεγηρακὸς οἰκητήριον ὁπαδῶν τοῦ Ἰησοῦ, ἀραμένων τὸν σταυρὸν ἐαυτῶν καὶ ἀκολουθούντων αὐτῷ. Τὸ πρὸς δυσμὰς καὶ ἔγγιστα τῆς μονῆς ἐπὶ κολωνοῦ πυκνέτατον ἄλλοτε νῦν δὲ ἀραιωθὲν διὰ τὸν χρόνον δάσος, τὸ μονῆρες τοῦ τόπου, ὁ διὰ τὸν μικρὸν, ὡς εἴρηται, καταρράκτην ἀφρόεις καὶ ἔστιν ὅτε ὀρμητικὸς ποταμὸς, ἡ ἄλλως ἡρεμοῦσα φύσις καὶ μόνον διὰ τῶν κελαδούντων πτηνῶν διακοπτομένη σιγῇ, ἐλαύουσιν ἀναποσπάστως ἀνυψοῦντα τὴν φαντασίαν πρὸς τὸ ὑπέρτατον ὃν καὶ ἐπιφέρουσι λήθην τῶν τοῦ κόσμου εἰς τὸν ἐλεύθερον παθῶν καὶ πνευματικὸν θνητὸν, ἐνθουν αὐτὸν ποιοῦντα. Διὰ τοῦτο οὐκ ἄπορον ὅτι ἀκμάσασα ἐπὶ πολὺ ἡ μονὴ Κερνίτζης, καὶ συγκροτούμενη ποτὲ ὑπὸ εὐαρίθμων μὲν ἀνδρῶν, ἀληθῶς δὲ μοναστῶν, ἐγένετο τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἀρετῆς, ἐκθρέψασα καὶ διαμορφώσασα ἀληθῶς ἐναρέτους τροφίμους, ἀφ' ὧν καὶ ποιμενάρχαι τινὲς τῆς ἐκκλησίας διέπρεψαν. Οἶον Σωφρόνιος ὁ ἐπίσκοπος Βυτίνης (8) (ὁ καὶ συντακτὴς τοῦ σωζομένου Κώδικος τῆς μονῆς) (9) Γαβριήλ ὁ Ἀμυκλῶν καὶ Παρθένιος μετὰ

τοῦτον, Παρθένιος ὁ Χριστιανοπούλεως (τῷ 1729 Αὐγούστου 28 ἀποβιώσας κατὰ τὸν Κώδικα), Κυρίλλος ὁ Κορίνθου, πρῶτος πρόεδρος τῆς ἐν Ἑλλάδι συστάσεως ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς βασιλείας ἱερᾶς Συνόδου, ἅπαντες τρόφιμοι τῆς ἐν λόγῳ μονῆς καὶ ἐκ Βυτίνης τὴν καταγωγὴν ἔλκοντες καὶ ἄλλοι ἀλλαχόθεν.

Σφραγὶς ὀρειχαλκίνη κυκλοτερὴς μετὰ διπλῶν τῶ ὀπισθεν κρίκων, ἀνευρεθείσα πρὸ πολλοῦ περὶ τὴν γειτονεύουσαν τῇ μονῇ κόμην Γρανίτζαν καὶ σωζομένη ἤδη ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἐνταῦθα Σχολαρχείου, φέρει ἐν μὲν τῷ κέντρῳ τὴν Κυρίαν Θεοτόκον ἐν ἀγκάλαις ἔχουσαν τὸν Ἰησοῦν, πέριξ δὲ τὴν δετὴν ἐπιγραφὴν ἐν κεφαλαίοις μεσαιωνικοῖς γράμμασιν· «† Η ΚΟΙΝΙΣΙC ΤΙC ΤΗΕΡΑΓΙΑC ΘΕΟΥ ΤΟΥ ΑΡ-ΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ ΔΕ Πριον» παρέχει ἡμῖν τὸ πρῶτον ἐνδόσιμον περὶ τῆς θεμελιώσεως τῆς μονῆς καὶ ἀποδεικνύει ἐσφαλμένην τὴν ἐν τῷ Κώδικι φερομένην σημείωσιν, ὅτι ἡ μονὴ ἐκτίσθη τῷ 1366 ἔτει μ. Χ. ὡς κατωτέρω εὐκρινέστερον εἰρήτεται περὶ τούτου.

Ὁ δὲ ΔΕ - πριὸν οὗτος νομίζομεν, ὅτι εἶναι ἡ ὁ αὐθέντης (Seigneur) τῆς Καρυταίνης Ντζεφραῖς (Geoffrais de Bruyères) ἀποθανὼν ἄτεκνος τῷ 1269 (10) ἡ πιθανώτερον ἴσως ὁ κόμης τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἀπουλλίας Οὐγγος δὲ πριὸν (Hugues de Brienne), ὅστις τῷ 1272 συνεζύχθη τὴν Ἰσαβέλλαν χήραν τοῦ ἀνωτέρω Ντζεφραῖς λαβοῦσαν προῖκα τὸ ἥμισυ τοῦ τμήματος τῶν Ἐκορτῶν (11)

«Τὸν τόπον του ἐμοιράσασιν καὶ ἔπηκαν δύο μερίδια
«Τὸ ἓνα ἐπῆρεν ὁ πρίγκιπας διὰ τὸ εἶχεν τὴν αὐθεν-
[τεῖαν,

«Καὶ τὸ ἄλλο ἡ γυναῖκά του διὰ ντουάριν (12) ὅπου
[εἶχεν.

(Βιβλίον τῆς Κουγκέστας σελ. 260 στίχ. 5898).

Ἀπὸ ἐτέρου χωρίου τῆς Κουγκέστας μαυθάνομεν ἀκριβέστερον τὰ περὶ τοῦ γάμου τούτου τῆς χήρας Κυρίας τῆς Καρυταίνης μετὰ τοῦ Κόμητος Δε-πριὸν.
«Ὁ μέγας κύρης ἔστειλεν εἰς τὸ ῥηγάτον Παύλιας
Μαντατοφόρους φρόνιμους ἐκεῖ εἰς τὸν κόντον ντὲ
[Μπριένε

Μισὺρ Οὐγγῶ τὸ ὄνομά του, κόντος ἦτον τοῦ Λέτζη.
Συμβίθασιν ἐπήκασιν νὰ ἐπάρη τὴν ἀδελφὴν του
Εἰς ὁμόζυγον γυνὴν αὐτοῦ τὴν κυρὰν τῆς Καρυταίνου.
Καὶ ἀφότου ἐσυμβιδάσθησαν ἐπέρασεν ὁ κόντος

Βυτίνης ἀρχιερέως Σωφρονίου κατὰ προφορικὰς πληροφορίες τοῦ τότε ἡγουμένου τῆς μονῆς Κυρίλλου Κλαδὰ τοῦ Βυτιναίου (καθ' ὃ ἐν αὐτῷ τῷ Κώδικι σελ. 4 πρῶτος ἀναφέρεται.).

(10) Recherches Historiques sur la principauté française de Morée etc. par Buchon pag. 236, et 534.— Tome premier.—

(11) Ἡ μὲν Ἀρχαδία (ὁ νομὸς) ἐκαλεῖτο κατὰ τὸν μεσαιωνικὸν Μεσαρῖα διὰ τὸ κεντρικόν· ἡ δὲ Γορτυνία Σκόρτα.—

(12) Douaire τὰ ἀντίφερνα ἦτοι ἡ ἐν τῇ συνηθείᾳ προγαμιαία δωρεά.

(8) «Τὸ χρῶς με παρακίνησε καὶ ἡ πολλὴ ἡ πείνα νὰ γράψω γιὰ τὸν ἀσκητὴν ἐπίσκοπον Βετίνης», Συμφορ. καὶ αἰχμαλ. τοῦ Μωρέως παρὰ Μάνθου Ἰωάννου κλ. σελ. 35.).

(9) Ἐπειδὴ καὶ ἀνωτέρω ἐμνημονεύσαμεν τοῦ Κώδικος καὶ ἐφεξῆς θέλομεν μεταχειρισθῇ τὸ κείμενον αὐτοῦ ὡς ὑποβοήθημα ἐν τῇ παρούσῃ διατριβῇ, σημειοῦμεν περὶ αὐτοῦ ὅτι συνετάχθη ἐν Βυτίνῃ τῇ 28 ὁρίῳ 1696 παρὰ τοῦ ἐκ

Καὶ ἦλθεν ἐκεῖτε εἰς τὸν Μωραῖον εἰς τὴν χώραν Ἀν-
[δραβίδας.
Καὶ ὁ μέγας κύριος ἦλθεν ὁμοίως ἀπὸ τὴν χώρας Θήβας.
Καὶ ὅταν ἐνώθησαν ὁμοῦ ἰσιάζθησαν ἀλλήλως,
Ἀπέστειλαν καὶ ἦλθεν ἐκεῖ ἡ κυρά τῆς Καρυταίνου,
Καὶ ἐκεῖ τὴν εὐλογήθηκεν ὁ κόντος Οὐγγος ντὲ Μπριένε
Καὶ ἀφότου γὰρ ἐδιόρθωσαν τὰ κάττην καὶ τὰς χώρας,
ὅπου εἶχε τῆς ἀρχόντισσας ἐκεῖτε εἰς τὸν Μωραῖον,
Ἐπῆρέ τὴν ἐπέρασσαν καὶ ἐδιέβησαν εἰς τὴν Πούλιαν.
(Βιβλ. τῆς Κουγκισσι. σελ. 260—261.)

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Γάλλοι, κατέκτησαν, ὡς γνωστὸν,
τὴν Πελοπόννησον τῷ 1204 ἔτει, ἡ μονὴ φαίνεται ἦν
ἐκτισμένη πρὸ τῆς κατακτήσεως, καὶ τεθεῖσα ἐκ' αὐ-
τῆς ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν κατακτητῶν, ἐκόσμησε
τὴν σφραγίδα τῷ ὀνόματι τοῦ τιμαριώτου, θέλουσα
ὅπως νὰ περιποιηθῇ τοῦτον.

Δὲν παραδεχόμεθα καὶ δικαίως, νομίζομεν, τὴν ἐκ-
φοροθεσίαν ὑπὸ τινων παρ' ἡμῖν γνώμην περὶ τῆς
ἐννοίας τοῦ ὀνόματος Δε πρὶν ὅτι παραγόμενον ἀπὸ
τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως « πρῆων » σημαίνουσης τὸν
ἀπότομον βράχον κέκληται οὕτω διὰ τὸν βράχον,
ἐφ' οὗ τεθεμελιώται ἡ μονή· ἔπειτα καὶ τὸ δε-δε
παραδηλοῖ τὸ ξενικὸν τῆς λέξεως.— Δεύτερον βοή-
θημα, ἐπερχόμενον καὶ δυνάμενον νὰ διαχύσῃ ἡμῖν
φῶς περὶ τῆς ἀρχαιότητος τῆς μονῆς εἶναι ὁ σωζό-
μενος αὐτῆς Κώδικς ἐπὶ τῆς πρώτης τούτου σελίδος
τηρεῖται ζωηρῶς τύπος σφραγίδος ἀρκετὰ μεγάλης,
φερούσης ἐν τῷ μέσῳ μὲν εἰκονιζομένην τὴν κοίμη-
σιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου κύκλῳ δὲ τὰ γράμματα
τὰς αὐτὰς *

† ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΙΣ ΤΗΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΑΝΤΡΟΝΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΟΣ ΤΟΥ ΠΑΔΕΟΔΟΓΟΥ
ΠΑΗΣΙΟΝ ΚΕΡΝΗΤΖΙ.

Ἐκτὸς δὲ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης τῆς σφραγίδος,
ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ Κώδικι ὅτι « Τὸ ὅποσον ῥη-
θὲν μοναστήριον εἶναι κτισμένον κατὰ τὸ χιλι-
στὸν τριακοσιοστὸν ἑξήκοστὸν ἔκτον ἀπὸ τὸ σωτή-
ριον ἔτος, μὲ καλλία δέκα δι' ἀνάπαυσιν τῶν ἀδελ-
φῶν, τὰ ὅποια ἐκτίσθησαν κατ' ἀρχὰς ἀπὸ τὸ γέ-
νος τοῦ ποτὲ δήμου καὶ Θεοφίλου καὶ Συναδινού, οἱ
ὅποιοι ἐκκλῶντο κατὰ τοῦ πίκληρον πετζοκολέοι,
καὶ ἐκατάγοντο ἀπὸ τὴν χώραν Κερνίτζαν. »

Ἡ περὶ θεμελιώσεως τῆς μονῆς σημειουμένη χρο-
νολογία τοῦ Κώδικος, συνταχθέντος μεταγενεστέ-
ρως (ἴδε τὴν ἀνωτέρω ὑποσημείωσιν περὶ τούτου
ὑπὸ ἀριθ. (9)) οὐκ ἐρῶται νομίζομεν. Διότι τεθέν-
τος ὅτι ἡ χρονολογία εἶναι ὀγίγη, καὶ ὅτι ἡ μονὴ
ἐκτίσθη κατὰ τὸ κείμενον τοῦ Κώδικος τῷ 1366,
ἐν ᾧ ἦν αὐτοκράτωρ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ Ἰω-
άννης Παλαιολόγος (13), ποῦ ὁ Ἀνδρόνικος ὁ Παλαι-

(13) Ἐγχειρίδ. τῆς Γ. ἱστορ. ὑπὸ Κ. Παπαρρηγοπού-
λου, Βιβλ. Β'. σελ. 299.—

ολόγος τότε, ὅ,τε πρεσβύτερος (1282) καὶ ὁ νεώ-
τερος (1344) (14)· ἔπειτα ἐκτὸς τοῦ ἀσυμβιδάστου
ἀμφοτέρων τῶν Ἀνδρόνικων, ἀντιμάχεται πρὸς τὴν
χρονολογίαν ταύτην ἡ σωζομένη ἑτέρα σφραγίς περὶ
τῆς ἐποικισάμεθα λόγον ἀνωτέρω, καὶ ἥτις ἀναβιδά-
ζει κατὰ πολλὴν πιθανότητα τὴν θεμελιώσιν τῆς
μονῆς εἰς ἀρχαιότεραν ἐποχὴν. Καθ' ἑτέραν δὲ τινα
σημείωσιν ἐν τῷ Κώδικι φερομένην ἡ μονὴ ἐκτί-
σθη τῷ 1116 μ. Χ. ὅπερ ἐστὶ καὶ πιθανώτερον καὶ
συμβιβαστικώτερον πρὸς ἀμφοτέρων τῶν σφραγίδων
τὰς ἐπιγραφὰς ἀρχαιοτέρας βεβαίως ὑπολαμβάνο-
μένης τῆς φερούσης τὸ ὄνομα τοῦ κόμητος Δε-
πριών, οὗ μάλιστα μέμνηται καὶ τὸ κάτωθι πατρι-
αρχικὸν ἔγγραφον. Περιττὸν δὲ κρίνομεν νὰ λεπτολο-
γήσωμεν περὶ τῶν καθ' ἑκαστα τῶν μὴ ἐνδιαφερόν-
των ἡμᾶς, ὅτι δηλαδὴ πολλάκις ὁ ἀριθμὸς τῶν μο-
ναστῶν ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτῆς ἀνεβιδάσθη μέχρι καὶ
τῶν τεσσαράκοντα κλπ., ὅτι ἦν τὸ ἄσυλον πολλῶν
ὁρραίων καὶ χηρῶν καὶ ἀδυνάτων τρεφομένων, καὶ
ἐστὶ τῆς διαζῦθρίσεως τῆς συνειδήσεως τῶν χρι-
στιανῶν εὐρισκόντων ἀγαθοὺς πνευματικοὺς πατέ-
ρας καὶ ὁδηγοὺς πρὸς τὴν ἀληθῆ ἀρετὴν.

Ὡς δ' ἡ Ἑλλάς ἄπασα, ὑπέστη καὶ ἡ ἱερὰ αὕτη
μονὴ δυστυχήματα οὐκ ὀλίγα καὶ διχώσεις κατὰ
καιροὺς, δι' αἷς ἀπώλεσε τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς εὐκλειαν
καὶ ἀξίαν καὶ ἐνόσησε νόσον μακράν καὶ δὴ μέχρι
τοῦδε ἀνίατον. Τῷ 1764 εἰσορμήσαντες αἰφνης περὶ
δείλην ἡμέρας τινὸς τοῦ Αὐγούστου Ἀλβανοὶ, τῶν
πατέρων ψαλλόντων τὸν συνήθη ἑσπερινόν, διήρπα-
σαν πολλὰ τῶν αὐτῆς πραγμάτων καὶ ἐνέπρησαν αὐ-
τήν. Τότε λέγεται διαρπαγὴν καὶ τὸ πολύτιμον αὐ-
τῆς χρυσοῦν Εὐαγγέλιον, ὅπερ διὰ πωλήσεως περιῆλθε
μετὰ καιρὸν εἰς τὴν ἐν Ἠλείᾳ μονὴν Σκαφιδιάς, ὅ-
θεν μετ' οὐκ ὀλίγου κόπου καὶ δαπάνης ἀνεκτήσαντο
μὲν οἱ Πατέρες τὸ ἱερὸν τοῦτο κειμήλιον, ἀπώλεσαν
δὲ διὰ παντὸς μετέπειτα ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶ-
νος, ὁπότε ἀλωθεῖσα διηρπάγη καὶ αὖθις ἡ μονή,
καὶ ἐμπρησθεῖσα κατεστράφη ἄρδην σχεδόν, ἄσυλον
οὖσα τότε τῶν περιόικων, ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν κατα-
διωκομένων. Διεσώθη δὲ μόνον ὁ νάρθηξ καὶ ἡ ἐξω-
θεν τῆς μονῆς ἀποθήκη.—

Ἡ σημερινὴ τῆς μονῆς κατάστασις εἶναι οὐχὶ το-
σοῦτον εὐάρεστος διὰ πολλοὺς λόγους· διότι καὶ
τὸ προσωπικὸν αὐτῆς μεγάλως ἥλαττώθη, ἵνα μὴ εἴ-
πωμεν ὅτι ἐξέλιπεν ὅλως, καὶ ἡ μεγάλη καὶ πολύ-
πλεθος πολλαχοῦ αὐτῆς ἀκίνητος περιουσία κατα-
σπαταλεῖται ὅλως μάτην μετὰ τῶν εἰσοδημάτων
αὐτῆς· παρὰ δὲ τῇ Σ. Κυβερνήσει τοῦ τρισεβδάστου
ἡμῖν ἀνακτος Γεωργίου ἀπόκειται νὰ διαμορφώσῃ
καὶ αὐτὴν καὶ ἄλλας ὁμοίας αὐτῇ, ἄλλως πνεύσας
τὰ λοιπὰ.

(14) Αὐτόθι, σελ. 298.

Υ'.

ΕΓΓΡΑΦΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ.

—ο—

Γρηγόριος ἐλέω θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ὅσα μὲν κατὰ τοὺς θείους θεσμοὺς καὶ ἱεροὺς ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς κανόνας τυγχάνει διακυβερνώμενα, πολλὴν ἔχουσι τὴν χάριν παρὰ θεοῦ, καὶ τὸ ἔλεος μέγιστον· ὅσα δὲ τοῦναντίον παραβαίνει τῶν ὁρῶν ἐκτρεπόμενα, ἐν τούτοις προφανὴς ἡ ἀκοσμία, κατὰδῆλος ἡ φθορά, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ τῶν ψυχῶν ἀπώλεια· εἰ γὰρ, καθάπερ οἱ περὶ τῶν καθ' ἑκάστα ἐκκλησιῶν νόμοι, οὕτω καὶ περὶ τῶν σταυροπηγιακῶν μοναστηρίων τῶν ὑπὸ τῷ καθ' ἡμᾶς ἀποστολικῷ καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ ἀπαράτρεπτοι διαφυλάττοντο, καὶ τῆς κατὰ νόμους ἐπιμελείας καὶ προστασίας κάκεινα ἤξιούνητο παρὰ τῶν αἰεὶ πατριαρχευσόντων, οὐκ ἂν τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὰ δεινὰ τοῖς μοναστηρίοις συνέβαινεν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ οὐκ οἶδαμεν ὅπως τῶν ἱερῶν παρημελημένων νόμων εἰς τοσαύτην προήληθεν ἀκαταστασίαν καὶ ἐλεεινὴν ἀπώλειαν τὰ ἱερὰ ταῦτα καταγώγια, διὰ ταῦτα εὐθύς ἀνειληφόσιν ἡμῖν τοὺς οἰκας τοῦ παγκοίνου τούτου σκάφους ἔδοξε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ παρημελημένα εὐαγῇ μοναστήρια διορθώσασθαι, ἐφορῶσι πρὸς τὸ ἐκείνων συμφέρον, ὡς μέλη γνήσια ὄντα τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας· καὶ τῷ σταυροπηγιακῷ καὶ πατριαρχικῷ προνομίῳ τιμημένα· ἄλλως τε οὐδὲ καινούς τινας ἐφ' ἑαυτῶν νόμους φέρουσιν, ἀλλ' ἀρχαίους ἀνανεομένους καὶ γεραροὺς. Τὴν γὰρ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων προστασίαν τοῖς ἐπισκόποις ἐπιτρέπουσιν οἱ ἱεροὶ νόμοι καὶ κανόνες τὸν τοῦ θεοῦ φόβον προτίθεσθαι διακελευόμενοι, ἵνα εἴγε δέοιντο καὶ αὐτοὶ ἀπολαμβάνωσιν, ὃν τρόπον ὁ ληρὸς τῶν ἀγίων Ἀποστόλων κανὼν, καὶ ὁ κερὸς τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἡ ἐν Χαλκηδόνι· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ ὁ, τε ια' καὶ ὁ ιβ' καὶ τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ ὁ ιε' καὶ ὁ μθ' τῆς ἐν Τρούλλῳ· καὶ ἄλλοι πλείστοι ὅσοι σεπτοὶ νόμοι καὶ κανόνες σαφῶς φαίνονται τὴν τῶν ἱερῶν μοναστηρίων ἐξουσίαν τοῖς ἐπισκόποις διδόντες, ὥστε με-

ταλαμβάνειν μὲν καὶ αὐτοὺς τῶν δεόντων, εἴγε δέοιντο, εἰς τὰς ἑαυτῶν χρείας, τὴν δὲ περὶ ἐκεῖνα ἐπιμελείαν μεγίστην τε καὶ ὡς θεοῦ ἐφορῶντος ποιεῖσθαι, ἵνα προστατεύωσιν αὐτῶν καὶ οἰκονόμους καὶ ἐπιτρόπους καὶ ἡγουμένους ἀποκαθιστῶσιν ἐν αὐτοῖς καλῶς περὶ τῆς αὐξήσεως καὶ βελτιώσεως τούτων ἐπιμελούμενοι, ἵνα μὴ δι' ἀμέλειαν ἔνοχοι γένωνται τοῖς ἐκ τῶν νόμων ἐπιτιμίαις· οἱ δὲ οἰκονόμοι ἡγούμενοί τε καὶ ἐπίτροποι διαμένουσιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐπισκόπων καὶ δίχα τῆς ἀδείας αὐτῶν μὴτε πωλῶσι μοναστηριακόν τι κτῆμα, ἀλλ' οἰκονομῶσι καλῶς πρὸς τὴν ἐκείνων ὁδηγίαν καὶ αἰδειαν, ὅπως μὴ καὶ αὐτοὶ ὡς ἀνατρέποντες τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς τούτους ὁρῶς καὶ κανόνας βαρυτάτοις ὑποπέσωσι τοῖς ἐπιτιμίαις καὶ τιμωρίαις. Ταῦτα μὲν οὖν οἱ θεῖοι νόμοι ἀποφαίνονται περὶ τῶν ἱερῶν μοναστηρίων. Τούτων δὲ τὰ μὲν τοῖς κατὰ τόπον ἐπιτετραμμένοις ἐνοριακὰ τῆς προσήκουσας ἀρχιερατικῆς ὡς εἰκὸς ἐπ' αὐξήσει τυγχάνει ἐπιμελείας· μόνα δὲ τὰ τῇ σταυροπηγιακῇ ἀξία τιμημένα, οὐκ οἶδαμεν ὅπως πρὸ χρόνων πολλῶν παρημέληται, καὶ δέον, ὡς θεοῦ ἐφορῶντος, διοικεῖσθαι αὐτὰ καὶ ἐκ παντὸς τρόπου ἐπιμελείας τῆς ἀναλόγου ἀξιουσθαι, ὅπως αὐτοῖς τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν ὑπάρχοντα διαμένει, περιποιεῖται δὲ τὰ προσγενήσόμενα, ἐκ τῶν δὲ φαύλων τὰ μὲν προσόντα ἀποδιοπομπεῖται, τὰ δὲ συμβησόμενα ἂν διακωλύωνται. Τοιαύτην οὖν κατὰ νόμους τὴν ὑπὲρ αὐτῶν πάντων τῶν σταυροπηγιακῶν ἡμῶν μοναστηρίων καθόλου φροντίδα κατεβάλλομεν, ἐκθέμενοι κατὰ κοινὴν γνώμην καὶ συνοδικὴν διάγνωσιν ἱερὸν τόμον ἀποφαινόμενον συνωδὰ τοῖς ἱεροῖς νόμοις, καὶ τοῖς ὡδε γραφομένοις περὶ τῆς εἰς τὸ ἐξῆς ἀρίστης διοικήσεως ἐκάστου σταυροπηγιακοῦ μοναστηρίου, καὶ εὐνομίας τῶν ἀσκουμένων ὁσιωτάτων πατέρων, καὶ τῆς δυνατῆς ἀντιλήψεως καὶ ἀμέσου προστασίας αὐτῶν παρὰ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, ἀνανεοῦντες τὰ παλαιγενὴ πατριαρχικά καὶ συνοδικὰ αὐτῶν σιγγιλία δωρεὰν καὶ ἐπικυροῦντες ἅπαντα τὰ σταυροπηγιακὰ αὐτῶν προνόμια, εἰς διηνεκὴ συντήρησιν αὐτῶν καὶ ἀσφάλειαν, μὴ δεόμενά ποτε ἀνανεώσεως καὶ ἐπικυρώσεως ὡς καὶ περὶ τοῦ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Δημητζίανης κατὰ τὴν

Πελοπόννησον ἱεροῦ καὶ σεβασμίου μοναστηρίου τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐπιλεγομένου Δεπριῶν πλησίον Κερνίτζης μετὰ τοῦ μετοχίου αὐτοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου. Ἐνεφανίσθη γὰρ ἤδη ἡμῖν πατριαρχικὸν συνοδικὸν συγγιλιῶδες γράμμα τοῦ ἀοιδίμου ἐν Πατριάρχαις Κυρίλλου, ἀποδεικνύον τὴν ἀρχαίαν σταυροπηγιακὴν αὐτοῦ ἀξίαν, οὐπερ εἰς ἀνακαίνισιν γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ συγγιλιῶδους γράμματος, ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν, ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ ῥηθὲν ἱερὸν καὶ σεβάσμιον μοναστήριον τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐπιλεγόμενον Δεπριῶν, τῷ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Δημητζίανης πλησίον Κερνίτζης μετὰ τοῦ μετοχίου αὐτοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ μετὰ πάντων τῶν λοιπῶν κτημάτων καὶ πραγμάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ, κινήτων τε καὶ ἀκινήτων, τῶν τε ἤδη ὄντων καὶ τῶν εἰσέπειτα προσγενησόμενων ἂν, ὥς ἀνέκαθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς, οὕτω καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἅπαντα χρόνον, ὑπάρχει καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκεται ἡμέτερον πατριαρχικὸν σταυροπηγιακὸν, ἀδούλωτον, ἀκαταπάτητον, καὶ ὅλως ἀνενόχλητον παρ' οὐτινοσοῦν προσώπου ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, μνημονευομένου ἐν ταύτῳ τοῦ κανονικοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος, ἔχον καὶ τὸ προνόμιον κατὰ πατριαρχικὴν φιλοτιμίαν, ὥστε τὸν κατὰ καιροῦς ἐν αὐτῷ ἡγούμενον ἐν ταῖς ἑορτασίμοις ἡμέραις φορεῖν ἐπ' ἐκκλησίας μανδύαν προχειριζόμενον καὶ πατερίτζαν. Καὶ πρῶτον μὲν ὑπάρχει ἀπηλλαγμένον πάσης ἐξ ἀρχικῆς ἐξουσίας καὶ δεσποτείας· δεύτερον δὲ λόγῳ ὑποταγῆς ἀποδιδῶ καθ' ἕκαστον ἔτος ἀπαιτήτως γροσ. πεντήκοντα τρία εἰς τὸ κοινὸν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ λαμβάνη ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν κατὰ τὸ ὕψος τῶν ἐπαρχιῶν καὶ οὕτως ἀναλαβὸν τὸ ἀρχαῖον γεραρὸν τῆς σταυροπηγιακῆς ἀξίας προνόμιον, καὶ καλῶς διοικούμενον, ὥς μέλος γνήσιον τοῦ καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτου, πατριαρχικοῦ Ἀποστολικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου· ὁ ἐν αὐτῷ κατὰ καιροῦς ἡγούμενος ὡς περ οἱ ἀρχιερεῖς, οὕτω καὶ αὐτὸς γράφη ἀμέσως πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγά-

λὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀξιῶται τῆς προσηκούσης ὑπερασπίσεως ἐν ταῖς συμβαινούσαις χρείαις καὶ ὑποθέσεσι· τρίτον διαφυλάττωνται καταγεγραμμένα ἐν τῷ διορισμένῳ Κώδῃκι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἅπαντα τὰ κτήματα καὶ ἀφιερώματα αὐτοῦ καὶ τὰ χρέη καὶ τὸ τοῦ ἡγούμενου ὄνομα. Τέταρτον δὲ τὸ συγγίλιον αὐτοῦ ἔχει μένειν ἀπαράτρεπτον καὶ ἀπαράβατον μὴ δεόμενόν ποτε ἀνανεώσεως καὶ ἐπικυρώσεως ἐκκλησιαστικῆς. Πέμπτον μηδεὶς τοῦ λοιποῦ γίγνητε ἐν αὐτῷ ἡγούμενος ἄνευ γράμματος πατριαρχικοῦ, καὶ συνοδικοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴν ἔλονται αὐτὸν γνώμῃ κοινῇ οἱ συγκοινοδιάται πατέρες, τότε ἀποστέλλεται παρ' αὐτῶν κοινῇ ἐνυπόγραφος καὶ ἐνσφράγιστος ἀναφορὰ περὶ τῆς τοιαύτης ἐκλογῆς πρὸς τὸν κατὰ καιροῦς οἰκουμενικὸν Πατριάρχην· καὶ οὕτω δι' ἐκκλησιαστικοῦ γράμματος ἀποκαθίστηται ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τούτου σημειούμενου καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν τῷ ῥηθέντι Κώδῃκι, ὀφείλων κατ' ἔτος ἐξαποστέλλειν ἀκριβῆ ἐνυπόγραφον καὶ ἐνσφράγιστον καταγραφὴν τῶν τοῦ ἔτους ἐκείνου μοναστηριακῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων. Ἑκτον ἢ σφραγίς τοῦ μοναστηρίου διαιρεθῇ εἰς τμήματα τέσσαρα καὶ ἡ μὲν λαβὴ παρακατατεθειμένη ὑπάρχει τῷ ἡγούμενῳ, τὰ δὲ τέσσαρα τμήματα τέσσαρσι συγκοινοδιάταις πατράσιν ἐκλεγομένοις κοινῶς παρὰ πάντων τῶν συγκοινοδιατῶν πατέρων. Ἑβδομον οἱ ἐπιτετραμμένοι τὰ τέσσαρα τμήματα καὶ τὴν λαβὴν μὴ ἔχωσιν ἄδειαν καθ' ἑαυτοὺς σφραγίζειν μοναστηριακὰς ὁμολογίας, ἀλλ' ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν προκριτοτέρων ἐν τοῖς συγκοινοδιάταις ὑπογραφομένων κακείνων ἰδίαις χερσίν· αἱ δὲ μὴ κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον γεγραμμέναι ἐσφραγισμέναι ὁμολογίαι νομίζονται μὴ τοῦ μοναστηρίου, ἀλλ' ἰδίαι τῶν κατ' ἰδίαν σφραγισάντων, καὶ ἐκεῖνοι ἐξ ἰδίων ἀποπληρῶσι τὰς ἐμπεριεχομένας ἐν ταῖς τοιαύταις ὁμολογίαις χρηματικὰς ποσότητας. Οὗτοι δὲ δηλ. ὁ ἡγούμενος μετὰ τῶν τεσσάρων τῶν ἐπιτετραμμένων τὰ τῆς σφραγίδος τμήματα ἔχωσι πᾶσαν πληρεξουσιότητα τῆς ἐκκλησίας ἐπιτιμᾶν, σωφρονίζειν, ἀποβάλλειν ἐκ τῆς μονῆς τοὺς ἀτακτοῦντας καὶ τοὺς ἐκνευροῦντας τοὺς μετερχομένους τὸ ἄθλον τῆς ἀσκήσεως, καὶ μὴ πειθομένους· τελευταῖον διὰ κοινῆς αὐτῶν ἀναφορᾶς ἀναγ-

γέλειν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ὅγδοον μηδεὶς τοῦ μοναστηρίου τούτου δύνητε τοῦ λοιποῦ πωλεῖν μοναστηριακῶν ὑποστατικῶν, ἄνευ τῆς νομίμου εἰδήσεως τοῦ κατὰ καιρὸν οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, εἰ μὴ μόνον τὰς κατ' ἔτος ἐπικαρπίας, καὶ τὰ γεννήματα καὶ τὰ μοναστηριακὰ θρέμματα, διὰ τὰς ἀναγκαίας αὐτῶν χρείας. Ἐννατον ἐπειδὴν ἐν χρεΐᾳ χειροτονίας γένωνται, ἔχωσιν ἄδειαν προσκαλεῖν εἰς τὸ σταυροπηγιακὸν ἡμῶν τοῦτο μοναστήριον, ὃν ἂν βούλωνται τῶν ἀρχιερέων φέροντα ἔγγραφον ἄδειαν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικήν ἐπὶ τῷ ἐκτελεῖν αὐτὴν μετὰ πάσης τῆς κανονικῆς παρατηρήσεως. Δέκατον δὲ καὶ τελευταῖον ὀφείλωσιν οἱ ἐν αὐτῷ συνασκούμενοι ὁσιώτατοι πατέρες, φυλάττειν τὰ ἐν τῷ παρόντι ἐκτεθέντα ἀπαράτρεπτα καὶ ἀπαράβατα διὰ παντός, καὶ πείθεσθαι τῷ κατὰ καιροῦς ἡγουμένῳ καὶ διάγειν σεμνῶς, εἰρηνικῶς καὶ ἀμέμπτως, κατὰ τὸν τύπον τοῦ μοναδικοῦ ἐπαγγέλματος, ἀφορῶντες πρὸς τὴν κοσμιότητα αὐτῶν, καὶ τὴν κατὰ θεὸν διαγωγὴν καὶ πολιτείαν, καὶ πρὸς τὴν βελτίωσιν καὶ αὐξήσιν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν τούτου σταυροπηγιακοῦ μοναστηρίου, ἐπόμενοι τῷ θεοφιλεῖ σκοπῷ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἀγρύπνως προνοούσης περὶ τῆς εὐσταθείας τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ σταυροπηγιακῶν ἱερῶν μοναστηρίων, καὶ ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις διαφυλάττειν τὴν ἀρχαίαν διατύπωσιν ἀπαράτρεπτον. Ὅστις δὲ καὶ ὁποῖος τῶν χριστιανικῶν ἱερωμένος ἢ λαϊκὸς ὁποιασοῦν τάξεως καὶ βαθμοῦ τολμήσῃ παραβῆναι ὅπως οὖν τὰ ἐν τῷ παρόντι νομίμως καὶ κανονικῶς καὶ ἀποφανθέντα καὶ ἀνατρέψαι τι τῶν ἀνωτέρω καταγεγραμμένων. Ὁ τοιοῦτος ἀφωρισμένος εἴη καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ πάσαις ταῖς πατριαρχικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος καὶ ὑπόδικος καὶ ἐνοχος τῷ αἰωνίῳ πυρὶ τῆς γένης. Ὅθεν εἰς ἐνδειξὴν καὶ διηνεκῇ ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν συγγίλιῶδες γράμμα καταστρωθὲν καὶ τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης ἐκκλησίας, τῷ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ διορισθέντι καὶ ἐδόθη εἰς τὸ ῥηθὲν μοναστήριον. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἐννενηκοστῷ ὀγδόῳ κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἐπὶ νεμῆσεως πρώτης.

Η ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΚΑΙΡΟΙ.

Ἡ ἰσχὺς τῆς ἐφημερίδος ἐν Ἀγγλίᾳ συνίσταται εἰς τὸν ἀνταγωνισμὸν κατὰ τοῦ φεουδαλικοῦ συστήματος, καὶ εἰς πᾶσαν εὐεργετικὴν ἐπικουρίαν κατὰ τῶν μυστικῶν τάσεων ἢ παρχδρομῶν τῆς μοναρχίας. Ὁ ἐνδοξος λόρδος Σόμερς ἀναφέρει ὅτι « οὐδένα ἐγίνωσκεν ἀγαθὸν νόμον προταθέντα καὶ ἐπιψηφισθέντα ἐν τῇ ἐποχῇ αὐτοῦ, καθ' ὃν ἡ δημοσιογραφία δὲν ὠδήγησε τὴν προσοχὴν του ». Ἡ ἀγγλικὴ δημοσιογραφία διατελεῖ ἐν διηνεκῇ ἀγρυπνίᾳ, καὶ ἡ ἀκάματος αὐτῆς ὀξύδερκεια ἀνακαλύπτει καὶ σὺρει εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας πᾶν ἀπόκρυφον, καθιστᾷσα οὕτω τοὺς πολίτας ἐπαγρυπνοῦντας ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος καὶ διαγινώσκοντας καὶ αὐτὰ τῶν πολεμίων τὰ διαβουλεύματα. Οὕτως ἡ Ἀγγλία ἀπεκδύεται ὁσημέραι τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς ἀσθενείας, ἐκείνας, αἵτινες προξενοῦσι τὴν παρακμὴν τῶν παλαιῶν ἐπικρατειῶν. Τῷ ὄντι τὸ ἐταστικὸν τοῦτο τῆς ἀγγλικῆς ἐφημεριδογραφίας μικροσκοπίον εἶναι ἐπιφοβόν διότι πάντων οὕτω τῶν ἀρχαίων προνομίων, τῶν ἀριστοκρατικῶν προλήψεων, καὶ τῶν γηραιῶν μονοπωλίων αἱ ἡμέραι καθίστανται εὐάριθμοι, ὃ ἀγγλικὸς λαὸς συνοικειοῦται μετὰ τῆς ἀναμορφώσεως καὶ καταστρέφει ἀλλεπαλλήλως πᾶν ἐπιχείρημα τῶν κωλύοντων αὐτὴν. Ἡ τάσις λοιπὸν τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὰ κοινωνικὰ καὶ πολιτικὰ συστήματα τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς εἶναι καταφανὴς, καὶ ἡ ἐπιδεξιότης τῶν ἐφημερίδων αὐτῆς ἀποτελεῖ μίαν τῶν πρωτίστων δυνάμεων.

Ἡ Ἀγγλία εἶναι πλήρης ὀξυνόνων, πεφωτισμένων καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένων ἀνδρῶν, οἵτινες κατέχουσι τὸ πλεονέκτημα τοῦ γράφειν ἐκ τοῦ προχείρου ὀλοκλήρους σελίδας καὶ ἐκφράζειν μετὰ σαφηνείας καὶ εὐτολμίας τὴν γνώμην αὐτῶν ἐπὶ παντὸς προσώπου ἢ πράγματος· εἴτε πολύτιμος ἢ μὴ ἡ ἐπιδεξιότης αὕτη σπανίως ἐλλείπει ἐκ τῶν Ἀγγλικῶν ἐφημερίδων. Οἱ Ἀγγλοὶ γράφουσιν ἄρθρα ἐφημερίδος ὡς γράφουσι στίχους, ὡς ἱππεύουσιν ἢ ὡς πυγμαχοῦσιν· ἡ ἀνατροφή των εἶναι τοιαύτη, καὶ ἐκτοντάδες ὀνομαστῶν συγγραφέων συντάττουσι ποιήματα ἢ συντόμους πραγματείας πολιτικὰς ἢ φιλολογικὰς, ἀπαρπλάκτως ὡς ὁμιλοῦσιν εἰς τὸ Κοινοβούλιον ἢ εἰς τὰς ὑπαίθρους συνελεύσεις· εὐρωστίαν σώματος καὶ πνεύματος, ἀνατροφή ἐν τοῖς πανεπιστημείοις τῆς Ὁξωνίας ἢ τοῦ Ἐδιμβούργου, καὶ αἱ κοινωνικαὶ συνήθειαι συντελοῦσι μᾶλλον εἰς τὸ πλεονέκτημα τοῦτο ἢ ἀκτίς μεγαλοφυΐας. Διότι προέρχεται ἐκ τῆς ἐπισωρεύσεως τῶν ἐπαγγελμάτων, ἐκ τοῦ ζῶντος καὶ βιαίου ἐνδιαφέροντος, ὅπερ διεγείρουσιν αἱ πολιτικαὶ συζητήσεις, ἐκ τῆς εὐκολίας τοῦ